

MUDr. František ŠVÁRA: Bilance fosforu a možnosti jejího ovlivnění u pacientů s onemocněním ledvin

Chronické onemocnění ledvin je vždy spojeno s poruchou metabolismu fosfátů resp. jejich retencí v organismu pacienta, s celou řadou negativních dopadů (kardiovaskulární komplikace, kostní choroba a další). Léčba této poruchy představuje jeden z nejkomplicovanějších úkolů v péči o pacienty s chronickým onemocněním ledvin. Někdejší pracoviště, které doktorandovi zadalo téma pro disertační práci (hemodialyzační oddělení Interního oddělení Strahov), bylo známo svým dlouhodobým zaměřením na problematiku kostní choroby u dialyzovaných pacientů, úzce související s fosforovou bilancí. Cílem disertační práce bylo co nejúplnější zpracování dané problematiky od analýzy stávajících poznatků až po vývoj rzye praktických postupů monitorování a ovlivňování fosforové bilance.

Kombinovanou formu vědecké přípravy zahájil doktorand už jako atestovaný nefrolog s řadou let praxe na pracovišti orientovaném na dialýzu a nefrologii. Relativně dlouhé trvání doktorandského studia jde - kromě značného pracovního vytížení doktoranda (zástupce přimáře, vědecký sekretář České nefrologické společnosti) - do určité míry také na vrub turbulentních změn na pracovišti a následného přechodu doktoranda na Nefrologickou kliniku VFN a post vedoucího jednoho mimopražského dialyzačního střediska.

Vlastní práce je strukturována velmi systematicky. V první rešeršní části je podrobnou sumarizací poznatků o metabolismu fosfátu ve zdraví i v podmínkách chronického onemocnění ledvin, jak se postupně hromadily posledních cca dvacet let. A teprve na tuto dobře připravenou základnu navazuje druhá část, věnovaná terapeutickým možnostem ovlivňování fosfátové bilance, která je založena na několika vlastních studiích. I když jsou jejich rozměry (a tím i statistická váha) omezeny tím, že byly dělány pouze na vlastním pracovišti doktoranda, jsou výsledky dobře použitelné buď jako metodický návod (v případě hodnocení odstraňovaného množství fosfátů dialýzou Gutzwillerovou metodou) nebo přímo jako doporučení vhodné dialyzační metody podle míry narušení fosfátové bilance (v případě srovnávací studie efektivity vylučování low-flux a high-flux dialýzou a on-line hemodiafiltrací). Tuto studii a její výsledky považuji z celé disertační práce za stěžejní, protože ukazují na neoprávněné nebo přinejmenším nedostatečně doložené mezinárodní doporučení o superioritě hemodiafiltrace vůči high-flux dialýze. Obdobně novátorská je – alespoň pokud jde o v ní použitou metodu – i studie vylučování fosfátů frekventní domácí hemodialýzou s nízkým průtokem dialyzátu. Části práce již byly publikovány v domácích i zahraničních odborných časopisech a konferenčních sbornících, další části jsou k publikaci připravovány. Řada dílčích výstupů disertační práce má také formu volných sdělení nebo vyžádaných přednášek, prezentovaných na různých odborných nefrologických fórech.

Výše uvedené údaje o disertační práci dokládají, že doktorand v plně dostačující míře prokázal schopnost samostatné vědecké práce. Slohovou i grafickou úroveň práce považuji za vyhovující. S prací jako celkem jsem velmi spokojen a doporučuji ji k obhajobě.

25. 6. 2024

doc. Ing. František Lopot, ČSc., vedoucí práce
1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav biofyziky a informatiky